

การศึกษาอัตมโนทัศน์และการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะสังคม สงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

THE STUDY ON SELF-CONCEPT AND ADJUSTMENT OF BACHELOR'S STUDENTS, FACULTY OF SOCIAL ADMINISTRATION, RANGSIT CAMPUS

ผู้วิจัย

สุวรี ปิ่นเจริญ¹

Suwaree Pincharoen

Tan.suwaree@gmail.com

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายงานวิจัยเพื่อศึกษาอัตมโนทัศน์และการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศูนย์รังสิต ปีการศึกษา 2555 ประมาณ 950 คน การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นปี จากการเปิดตาราง Morgan มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถามอัตมโนทัศน์และแบบสอบถามการปรับตัว และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนอัตมโนทัศน์ และการปรับตัวและหาค่าความแตกต่างของคะแนนอัตมโนทัศน์และการปรับตัว จำแนกตามตัวแปรอิสระด้วยสถิติ T- test และ F-test ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 79.9 อายุอยู่ในช่วง 19 – 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.6 สถานภาพสมรสของผู้ปกครองส่วนใหญ่สมรสร้อยละ 68.2 ลักษณะการสมรสของผู้ปกครองอยู่ด้วยกัน คิดเป็น ร้อยละของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า อัตมโนทัศน์โดยรวมอัตมโนทัศน์ด้านการยอมรับตนเอง ด้านครอบครัว ด้านความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธกับผู้อื่น 52.6 ค่าเฉลี่ยคะแนนอัตมโนทัศน์

และด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับดีทั้งหมด คือ มีค่า ($\bar{x} = 4.096, SD=0.708$) ($\bar{x} = 4.036, SD=0.734$) ($\bar{x} = 4.363, SD=0.68$) ($\bar{x} = 3.926, SD=0.711$) และ ($\bar{x} = 4.105, SD=0.697$) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า การปรับตัวโดยรวม การปรับตัวด้านร่างกาย ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านการพึ่งพาระหว่างกันอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด คือมีค่า ($\bar{x} = 2.919, SD=0.73$) ($\bar{x} = 2.884, SD=0.765$) ($\bar{x} = 2.893, SD=0.684$) ($\bar{x} = 2.974, SD=0.739$) ตามลำดับ

คะแนนความแตกต่างของระดับคะแนนอัตมโนทัศน์ พบว่า อัตมโนทัศน์โดยรวมเมื่อทดสอบกับเพศ อายุ สถานภาพของผู้ปกครอง ลักษณะการสมรสของผู้ปกครอง ชั้นปีที่ศึกษา รายได้ของครอบครัว และรายได้ของนักศึกษาต่อเดือน มีค่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทดสอบอัตมโนทัศน์รายด้าน พบว่า ลักษณะการสมรสของผู้ปกครองรายได้ของครอบครัว และรายได้ของนักศึกษาต่อเดือน มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การปรับตัวพบว่า การปรับตัวโดยรวมเมื่อทดสอบกับเพศ สถานภาพของผู้ปกครอง ลักษณะการสมรสของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และรายได้ของนักศึกษาต่อเดือน มีค่าไม่

¹ นักวิจัยคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบการปรับตัวรายด้าน พบว่า ลักษณะการสมรสของผู้ปกครองและชั้นปีที่ศึกษา มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : อัตมโนทัศน์ การปรับตัว

ABSTRACT

The Study on Self-Concept and Adjustment of Bachelor's Students, Faculty of Social Sciences, aims to study self-concept and adjustment of Bachelor's students; and study difference of self-concept score and adjustment score of Bachelor's students.

The samples were 950 Bachelor's Students of the Faculty of Social Sciences, Rangsit Campus. The sample size of each class year, a total of 274, was determined by the Morgan Table. The data collection tools included self-concept questionnaire and adjustment questionnaire. The data analysis covered (1) mean and standard deviation of self-concept and adjustment scores; (2) difference of self-concept score and adjustment score classified by independent variables, by T- test and F- test. The study results revealed that most samples were females The study results revealed that most samples were females (79.9%), aged between 19 – 20 years (76.6%). Parent marital status was marriage (68.2%), parent status was cohabitation (52.6%). For an average of self-concept scores of Bachelor's students, the overall self-concept (self-esteem, family, confidence in interpersonal skill and problem solving) was at the good level ($\bar{x} = 4.096$, $SD=0.708$), ($\bar{x} = 4.036$, $SD=0.734$), ($\bar{x} = 4.363$, $SD=0.68$), ($\bar{x} = 3.926$, $SD=0.711$) and ($\bar{x} = 4.105$, $SD=0.697$), respectively). (52.6%). For an average of

self-concept scores of Bachelor's students, the overall self-concept (self-esteem, family, confidence in interpersonal skill and problem solving) was at the good level ($\bar{x} = 4.096$, $SD=0.708$), ($\bar{x} = 4.036$, $SD=0.734$), ($\bar{x} = 4.363$, $SD=0.68$), ($\bar{x} = 3.926$, $SD=0.711$) and ($\bar{x} = 4.105$, $SD=0.697$), respectively). For an average adjustment score of Bachelor's students, the overall adjustment (physical adjustment, roles and inter-reliance) was at the moderate level ($\bar{x} = 2.919$, $SD=0.73$), ($\bar{x} = 2.884$, $SD=0.765$), ($\bar{x} = 2.893$, $SD=0.684$), ($\bar{x} = 2.974$, $SD=0.739$), respectively).

Regarding the difference of self-concept scores, the overall self-concept testing with sex, age, parent status, parent marital status, academic year, household income and monthly study income had indifference at the significant level of 0.05., from testing each self-concept, parent marital status, household income and monthly study income had difference at the significant level of 0.05.

Regarding adjustment, the overall adjustment testing with sex, parent status, parent marital status, household income and monthly study income had indifference at the significant level of 0.05. From testing each adjustment, parent marital status and academic year had difference at the significant level of 0.05.

Keyword : Self-Concept, Adjustment

บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่ประเทศมีการพัฒนาในด้านต่างๆอย่างรวดเร็ว คือ “คน” ทรัพยากรที่มีคุณค่า และต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ จึงจะเป็นแรงผลักดันให้ประเทศเจริญก้าวหน้า บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การพัฒนาคน ในด้านคุณภาพต้องคำนึงถึง ทั้งด้านร่างกาย และด้าน

จิตใจควบคุมกันไป เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการแข่งขันกันมากขึ้นกว่าในอดีต ทั้งทางด้านการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ ด้านเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงของสภาพดินฟ้าอากาศ ทำให้ประชาชนในสังคมต้องเผชิญกับปัญหาในการดำเนินชีวิตเพิ่มมากขึ้น และปัญหาที่เกิดขึ้น ส่งผลไปสู่สังคมในครอบครัว ซึ่งมีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนโดยตรง ดังนั้นปัญหาที่สำคัญคือ ปัญหาด้านการปรับตัว ถ้าบุคคลมีการปรับตัวดี จะทำให้บุคคลนั้นมีความสุข มีความสบายใจในการดำเนินชีวิต และช่วยให้สังคมมีความสงบสุข นอกจากนี้บุคคลที่ปรับตัวได้ จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ และสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะที่พึงปรารถนาในสังคม แต่ถ้าบุคคลไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ไม่สามารถปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการภายในตนเองและสภาพแวดล้อมทางสังคมได้ก็จะก่อให้เกิดปัญหา และปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการปรับตัวไม่เหมาะสมของบุคคล

วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตและอยู่ในระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่ ยังถือว่าเป็นวัยขาดวุฒิภาวะประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม เป็นวัยที่สนใจตนเอง สนใจเพื่อต่างเพศมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายไปในทางที่แสดงให้เห็นชัดว่า เป็นชายหนุ่มหรือหญิงสาว คือระบบสืบพันธุ์เริ่มทำงานโดยบุคคลแต่ละคนจะมีพัฒนาการเข้าสู่วัยรุ่นไม่พร้อมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงจะก้าวสู่วัยรุ่นเร็วกว่าผู้ชาย (วิภาดา ตุ่นสา, 2553 : 1) ฉะนั้นวัยรุ่นที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจะเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้าน จิตใจ อารมณ์ และสังคมมากกว่าในวัยอื่นๆ บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์ในทางบวกจะมีลักษณะอุปนิสัยที่พึงประสงค์ มีความวิตกกังวลต่ำ สามารถปรับตัวได้ดี มีความอยากรู้อยากเห็น และมีความสัมพันธ์ในกลุ่มดี จะมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองมากกว่าบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์ในทางลบ มักไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงความสามารถในตนเองเมื่ออยู่ต่อหน้าคนอื่น ถ้ามีมากมากเกินไป มักจะเป็นคนที่ดูถูกตนเอง คิด

ว่าตนเองมีปมด้อย มีการถ่อมตัว และเกรงกลัวหรือยอมทำตามผู้อื่นโดยเฉพาะคนที่มีลักษณะเก่งกว่าเขาคณะสังคมสงเคราะห์ ศูนย์รังสิต เพราะเป็นช่วยเหลือ ที่มีผลต่อตนเองมากกว่าผู้ทำงานในอาชีพต่างๆ ไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรตาม

ตัวแปรต้น

อัตมโนทัศน์
การปรับตัว

- เพศ
- อายุ
- ชั้นปีการศึกษา
- สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง
- รายได้ของครอบครัว
- รายได้ของนักศึกษาต่อเดือน
- หน้าที่ในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอัตมโนทัศน์และการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของระดับคะแนนอัตมโนทัศน์และการปรับตัวในนักศึกษาระดับปริญญาตรี

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาอัตมโนทัศน์และการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ประชากร

ประชากรในการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ประมาณ 950 คน แบ่งเป็นระดับชั้นปี ได้แก่ ชั้น

ปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวนนักศึกษาประมาณ 280 คน ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 มีจำนวนนักศึกษาประมาณ 232 คน ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553 มีจำนวนนักศึกษา 228 คน และชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2552 มีจำนวนนักศึกษา 245 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศูนย์รังสิต จำนวนทั้งหมด 274 คน การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มเลือกไม่เจาะจง จากนักศึกษาในแต่ละชั้นปี จากการเปิดตาราง Morgan โดยมีกลุ่ม ตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 69 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 68 คน จำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553 กลุ่มตัวอย่าง 68 คน และกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2552 กลุ่มตัวอย่าง 69 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปรับตัว หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของนักศึกษาในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายนอกและภายในร่างกาย (Roy, 1991 ; อ้างใน เพชรลัดดา บุญยะวันตั้ง, 2546 : 27-30) เพื่อประเมินการ ปรับตัวทั้ง 3 ด้าน

1.1.ด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน

1.2.ด้านบทบาทหน้าที่ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคล ต่อบทบาทหน้าที่ในสังคม บทบาทการเป็นสมาชิกครอบครัว บทบาทการมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น และบทบาทการมีส่วนร่วมการทำความดีในสังคม

1.3 ด้านการพึ่งพาระหว่างกัน หมายถึง ความเหมาะสมของพฤติกรรมของบุคคลในการพึ่งพาตนเอง และการพึ่งพาผู้อื่น

2. อัตมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ความเชื่อ และค่านิยมที่บุคคลประเมินเกี่ยวกับตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ เกิดจากการรับรู้ประสบการณ์ที่บุคคลมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

2.1. ด้านการยอมรับตนเอง ได้แก่ การวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง อารมณ์ ความมีคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกมั่นใจในตนเองในขณะที่แสดงพฤติกรรม และความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง

2.2. ด้านครอบครัว ได้แก่ การรับรู้เกี่ยวกับสัมพันธภาพภายในครอบครัว การได้รับการยอมรับจากสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะมีผลต่อการรับรู้ในคุณค่าและความพึงพอใจของบุคคล

2.3. ด้านความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ได้แก่ ความมั่นใจในตนเองที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น การเป็นมิตร การให้ความสนใจ เอาใจใส่ต่อบุคคลอื่น

2.4 ด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ได้แก่ การมีขั้นตอนและเหตุผล ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา และการยอมรับในสิ่งที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว ในด้านความถูกต้องหรือความผิดพลาด

3. นักศึกษาปริญญาตรี หมายถึง ผู้ที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศูนย์รังสิต

เครื่องมือในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว รายได้ของนักศึกษาต่อเดือน หน้าที่ในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ

2. แบบสอบถามอัตมโนทัศน์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการยอมรับตนเอง 2. ด้านครอบครัว 3. ด้านความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น และ 4. ด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 5 อันดับ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก ให้ 1-5 คะแนน ตามลำดับ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น = 0.9100

3. แบบสอบถามการปรับตัว แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านบทบาท หน้าที่ และ 3. ด้านการพึ่งพาระหว่างกัน ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 5 อันดับ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก ให้ 1-5 คะแนน ตามลำดับแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น = 0.7699

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ T-test และ F-test

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีครอบครัวไม่สมบูรณ์ ที่บิดามารดาแยกกันอยู่ และหย่าจะมีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านครอบครัว และอัตมโนทัศน์ด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหาน้อยกว่า นักศึกษาที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาที่บิดามารดาแยกกันอยู่ และหย่า จะมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวโดยรวม การปรับตัวด้านร่างกาย และการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่น้อยกว่านักศึกษาที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน โดยแสดงให้เห็นว่าอัตมโนทัศน์มีผลต่อการปรับตัวของบุคคล และ อัตมโนทัศน์จะพัฒนาตั้งแต่เด็ก บุคคลที่มีอิทธิพลผลต่อการพัฒนามากที่สุดคือบิดา มารดา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนา ภูยาธร (2541:21) สรุปว่า อัตมโนทัศน์มีการพัฒนาตั้งแต่วัยทารก โดยเริ่มต้นเมื่อเด็กรู้จักแยกตนเองออกจากบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม ซึ่งประสบการณ์ที่สำคัญในวัยเด็กคือการได้รับความรัก ความอบอุ่น การเอาใจใส่จากบุคคลใกล้ชิดที่สุด คือ บิดามารดา และบุคคลในครอบครัวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออัตมโนทัศน์ ประสบการณ์ที่ดีจะมีผลให้ อัตมโนทัศน์ดี อันเป็นพื้นฐานและแนวทางในการสร้างและพัฒนาอัตมโนทัศน์ของบุคคลในระยะต่อไป ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักศึกษามากกว่าอาจารย์ท่านอื่นๆ สามารถให้การช่วยเหลือนักศึกษาที่มีปัญหาในด้านอัตมโนทัศน์และการปรับตัว ที่ส่งผลต่อการเรียนในชั้นเรียน ด้วยการให้คำแนะนำ ให้กำลังใจในการคิดและตัดสินใจที่เป็นไปในทางที่เหมาะสม และสามารถละลายพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้และนักศึกษาที่มีอายุน้อย 16 – 18 ปี จะมีการปรับตัวโดยรวมและการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่นี้น้อยกว่านักศึกษามีอายุ 22 ปีขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีการปรับตัว โดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านการพึ่งพาระหว่างกันน้อยกว่า

นักศึกษาชั้นปีที่มากกว่า เช่น ปีที่ 3 และ ปีที่ 4 เนื่องจากประสบการณ์ด้านการเรียนรู้การใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ ปีที่ 4 มากกว่านักศึกษา ชั้นปีที่ 1 และ 2 ดังนั้น รุ่นพี่ที่เป็นพี่รหัสสามารถให้การช่วยเหลือรุ่นน้องเรื่องการปรับตัวในด้านต่างๆ ได้มากกว่าเพราะรุ่นพี่เคยเผชิญกับปัญหานั้นมาก่อนจึงเข้าใจปัญหาของรุ่นน้องได้ดี หรือถ้าไม่สามารถให้คำแนะนำกับรุ่นน้องได้ ก็ควรส่งต่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำ และให้การช่วยเหลือให้กำลังใจในการคิดและตัดสินใจที่เป็นไปในทางที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งการดูแลกันในช่วงแรกของการเข้าศึกษาระหว่างนักศึกษารุ่นพี่และรุ่นน้อง จะสามารถช่วยลดปัญหาของนักศึกษาในด้านการเรียนและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมให้ น้อยลงได้ และยังส่งผลที่ดีต่อนักศึกษาที่ได้รับการช่วยเหลือให้พวกเขา เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีการปรับตัวที่ดีและสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมต่อไป

อภิปรายผล

คะแนนอัตมโนทัศน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

จากการวิเคราะห์ผลที่ได้ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนอัตมโนทัศน์โดยรวมและรายด้านของนักศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับดีทั้งหมด นั้นแสดงว่านักศึกษาในแต่ละชั้นปี มีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นไปในทางที่ดี และเมื่อดูผลคะแนนค่าเฉลี่ยรายข้อของแบบสอบถามอัตมโนทัศน์ พบว่า คะแนนค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับ Strang (อ้างถึงใน ชูภิทย รัตนพล เสนอ, 2541:62) ได้สรุปเพิ่มเติมว่า บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์ที่ดีนั้นควรเป็นบุคคลที่เข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง เช่นเดียวกับแนวคิดของ Hurlock(ฤทัย ธร เสนอ อ้างถึงในกาญจนา ภูยาธร, 2541 : 23-24) ให้ความคิดเห็นว่าองค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพ คือ อัตมโนทัศน์และลักษณะนิสัย (Trait) อัตมโนทัศน์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดและมีอิทธิพลต่อลักษณะนิสัย กล่าวคือ บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์ในทางบวกจะมีลักษณะนิสัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองเห็นคุณค่าและความสำคัญในตนเอง มองเห็นตนเองอย่างแท้จริง สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี และ Hurlock ยังกล่าวอีกว่า อัตมโนทัศน์มี

ทั้งร่างกายและจิตใจ ทางด้านจิตใจมีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ เกี่ยวกับคุณค่าในตนเอง ความสามารถปรับตัว ความซื่อสัตย์ และความมั่นใจในตนเอง

คะแนนความแตกต่างของระดับคะแนน อัตมโนทัศน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

จากการศึกษาคะแนนความแตกต่างระหว่างอัตรโนทัศน์ด้านครอบครัว กับ ลักษณะการสมรสของผู้ปกครองด้วยการทดสอบ Post Hoc Tests ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า คะแนนอัตรโนทัศน์ด้านครอบครัว กับ ลักษณะการสมรสมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยลักษณะการสมรสที่มีคะแนนแตกต่างกันคือ อยู่ด้วยกัน กับ แยกกันอยู่ (มีค่า p-value = .005) และ แยกกันอยู่ กับ หย่า (มีค่า p-value = .048) นั้นแสดงว่า อัตรโนทัศน์ด้านครอบครัวของนักศึกษาที่มีลักษณะการสมรสของผู้ปกครอง แบบอยู่ด้วยกันจะทำให้นักศึกษามีการรับรู้เกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพภายในครอบครัว การได้รับการยอมรับจากสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะมีผลต่อการรับรู้ในคุณค่าและความพึงพอใจของบุคคล ดีกว่านักศึกษาที่มีลักษณะการสมรสของผู้ปกครอง แบบแยกกันอยู่ และหย่า

คะแนนอัตรโนทัศน์ด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหา กับ ลักษณะการสมรส มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยลักษณะการสมรสที่มีคะแนนแตกต่างกันคือ อยู่ด้วยกัน กับ หม้าย (มีค่า p-value = .028) และ แยกกันอยู่กับหม้าย (มีค่า p-value = .034) นั้นแสดงว่าอัตรโนทัศน์ด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหา กับ ลักษณะการสมรสของผู้ปกครอง แบบอยู่ด้วยกัน จะทำให้นักศึกษามีขั้นตอนและเหตุผล ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา และการยอมรับในสิ่งที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว ในด้านความถูกต้อง หรือความผิดพลาดได้ดีกว่า นักศึกษาที่มีลักษณะการสมรสของผู้ปกครอง แบบแยกกันอยู่ และหม้าย

คะแนนความแตกต่างระหว่างอัตรโนทัศน์ด้านความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นกับ รายได้ของครอบครัว ด้วยการทดสอบ Post Hoc Tests ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า คะแนน อัตรโนทัศน์ด้านความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น กับ รายได้

ของครอบครัว มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรายได้ของครอบครัว ที่มีคะแนนแตกต่างกันคือ 10,001 – 20,000 บาท กับ มากกว่า 30,001 บาท (มีค่า p-value = .016) นั้นแสดงว่า อัตรโนทัศน์ด้านความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น กับ รายได้ของครอบครัวที่มีรายได้ มากกว่า 30,001 บาท ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในตนเองที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น การเป็นมิตร การให้ความสนใจ เอาใจใส่ต่อบุคคลอื่น ได้ดีกว่านักศึกษาที่มีรายได้ของครอบครัว 10,001 – 20,000 บาท เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญต่อวัตถุมาก ผู้ที่มีฐานะดีจะได้รับการยอมรับจากบุคคลต่างๆในสังคมมากกว่าบุคคลที่มีฐานะด้อยกว่า

คะแนนความแตกต่างระหว่างอัตรโนทัศน์ด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหา กับ รายได้ของนักศึกษาต่อเดือน ด้วยการทดสอบ Post Hoc Tests ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า คะแนน อัตรโนทัศน์ด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหา กับ รายได้ของนักศึกษาต่อเดือน มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรายได้ของนักศึกษาต่อเดือน ที่มีคะแนนแตกต่างกันคือ 3,001- 5,000 บาท/เดือน กับ 5,001- 8,000 บาท/เดือน (มีค่า p-value = .022) นั้นแสดงว่า อัตรโนทัศน์ด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหา กับ รายได้ของนักศึกษาต่อเดือนที่มีรายได้ 5,001 - 8,000 บาท/เดือน ทำให้นักศึกษามีขั้นตอนและเหตุผล ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา และการยอมรับในสิ่งที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว ในด้านความถูกต้อง หรือความผิดพลาดได้ดีกว่านักศึกษาที่มีรายได้ 3,001- 5,000 บาท/เดือน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันค่าครองชีพจะสูงขึ้นมาก ทำให้นักศึกษาที่มีรายได้น้อยต้องพิจารณาไตร่ตรองในการใช้เงินอย่างมาก ทำให้นักศึกษาต้องปรับตัวกับสภาพเศรษฐกิจที่เป็นจริงแม้สิ่งที่เกิดขึ้นอาจจะไม่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดภายในตน จึงเป็นเหตุให้อัตรโนทัศน์ด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหาไม่ดีเท่ากับนักศึกษาที่มีรายได้ 5,001- 8,000 บาท/เดือน คะแนนการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

จากการวิเคราะห์ผลที่ได้ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวโดยรวมและรายด้านของนักศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด นั้นแสดงว่า

นักศึกษาแต่ละชั้นปียังไม่แน่ใจว่าตนเองจะสามารถปรับตัวได้มากนักเองเพียงใดกับสถานการณ์จริงที่ต้องเผชิญ เพราะถ้านักศึกษาสามารถปรับตัวได้กับปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะทำให้พวกเขาารู้สึกดีต่อตนเอง มีความสบายใจและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วราภรณ์ ตระกูลสุขดี (2543 : 4) การปรับตัว ช่วยให้เรามีความสุขได้อย่างไร การปรับตัวช่วยให้เรายอมรับสภาพการณ์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วพยายามหาวิธีการแก้ไข ขจัดปัดเป่าปัญหาหรือสภาพที่ค่อนข้างเลวร้าย หรือสภาพการณ์ที่เลวร้ายมากๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเราให้บรรเทาเบาบางลง ซึ่งอาจจะพยายามแก้ไขด้วยตนเองหรือมีการแสวงหาบุคคลอื่นมาช่วยแก้ไขปัญหาก็ได้ สุดท้ายเมื่อปัญหาค่อยคลี่คลายมีการแก้ไขแล้ว ความคิด ความรู้สึกของเราก็จะดีขึ้น ผ่อนคลายความตึงเครียดลงไปเมื่อความทุกข์หายความสุขสบายใจย่อมเกิดขึ้น

คะแนนความแตกต่างของระดับคะแนนการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

จากการศึกษาคะแนนความแตกต่างระหว่างการปรับตัวโดยรวม กับ อายุ ด้วยการทดสอบ Post Hoc Tests ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า คะแนนการปรับตัวโดยรวมกับอายุมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอายุที่มีคะแนนแตกต่างกันคือ 16 – 18 ปี กับ 22 ปีขึ้นไป (มีค่า $p\text{-value} = .009$) นั้นแสดงว่า นักศึกษาที่มีอายุ 22 ปีขึ้นไป จะมีการปรับตัวดีกว่า นักศึกษาที่มีอายุ 16 – 18 ปี เพราะสังคมของเด็กมัธยมปลายที่เข้ามาอยู่ในมหาวิทยาลัยจะเป็นสังคมขนาดเล็กที่อยู่ภายในโรงเรียนจะมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลไม่กี่กลุ่ม ทำให้การควบคุมตนเองน้อยกว่าเมื่อเข้ามาอยู่ในมหาวิทยาลัย มีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มเพื่อนร่วมคณะ กลุ่มเพื่อนต่างคณะ กลุ่มเพื่อนร่วมหอพัก จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาที่มีอายุ 16 – 18 ปี จะต้องปรับตัวมากกว่า นักศึกษาที่มีอายุ 22 ปีขึ้นไปที่ผ่านการเรียนรู้อะไรและประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยมาแล้วหลายปี

คะแนนการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ กับ อายุมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยอายุที่มีคะแนนแตกต่างกัน คือ 16 – 18 ปี กับ 22 ปีขึ้นไป (มีค่า $p\text{-value} = .003$) และ 19 – 21 ปี กับ 22 ปีขึ้นไป

(มีค่า $p\text{-value} = .028$) นั้นแสดงว่า นักศึกษาที่มีอายุ 22 ปีขึ้นไป จะมีพฤติกรรมของบุคคล ต่อบทบาทหน้าที่ในสังคม บทบาทการเป็นสมาชิกครอบครัว บทบาทการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และบทบาทการมีส่วนร่วมการทำกิจกรรมในสังคม ดีกว่านักศึกษาที่มีอายุ 16 – 18 ปี และ 19 – 21 ปี เพราะนักศึกษาที่มีอายุ 22 ปีขึ้นไป จะมีประสบการณ์ทางสังคม และการเผชิญกับปัญหาจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันมากกว่านักศึกษาที่มีอายุน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภลักษณ์ เงินบำรุง (2546 : 78) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ พบว่า การควบคุมตนเองมีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล อาจเนื่องจากการที่บุคคลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ บังคับตนเองให้แสดงพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเหมาะสมตามการยอมรับของสังคม ซึ่งถือเป็นการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี

คะแนนความแตกต่างระหว่างการปรับตัวโดยรวมกับ ลักษณะการสมรสของผู้ปกครองด้วยการทดสอบ Post Hoc Tests ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า คะแนนการปรับตัวโดยรวมกับลักษณะการสมรสของผู้ปกครองมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยลักษณะการสมรสที่มีคะแนนแตกต่างกันคือ อยู่ด้วยกันกับแยกกันอยู่ (มีค่า $p\text{-value} = .043$) และแยกกันอยู่กับหย่า (มีค่า $p\text{-value} = .012$) นั้นแสดงว่าปรับตัวโดยรวมกับ ลักษณะการสมรสของผู้ปกครอง แบบอยู่ด้วยกัน จะทำให้นักศึกษามีการปรับตัวดีกว่า นักศึกษาที่มีลักษณะการสมรสของผู้ปกครอง แบบแยกกันอยู่ และหย่า

คะแนนความแตกต่างระหว่างการปรับตัวด้านร่างกาย กับ ลักษณะการสมรสของผู้ปกครองด้วยการทดสอบ Post Hoc Tests ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านร่างกายกับลักษณะการสมรสของผู้ปกครองมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยลักษณะการสมรสที่มีคะแนนแตกต่างกันคือ แยกกันอยู่ กับ หย่า (มีค่า $p\text{-value} = .019$) นั้นแสดงว่า ปรับตัวด้านร่างกาย กับ ลักษณะการสมรสของผู้ปกครอง แบบอยู่ด้วยกัน จะทำให้นักศึกษามี

ปฏิกริยาที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดยเป็นการทำงาน ของ เซลล์ เนื้อเยื่อ อวัยวะและระบบต่างๆในร่างกายของ บุคคลเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของร่างกาย ได้ดีกว่า นักศึกษาที่มีลักษณะการสมรสของผู้ปกครอง แบบหย่า

คะแนนการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ กับ ลักษณะการสมรสของผู้ปกครองมีค่าแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยลักษณะการสมรสที่มี คะแนนแตกต่างกันคือ แยกกันอยู่กับหย่า (มีค่า p-value = .022) นั้นแสดงว่า การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ กับ ลักษณะการสมรสของผู้ปกครอง แยกกันอยู่ จะทำให้นักศึกษาปรับตัวในบทบาทหน้าที่ เพื่อให้เกิดความมั่นคง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ขึ้นอยู่กับ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนกับผู้อื่น เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของ สังคมได้ดีกว่านักศึกษาที่มีลักษณะการสมรสของผู้ปกครองแบบหย่า เพราะการแยกกันอยู่ของผู้ปกครอง นักศึกษายังได้รับการดูแลจากทั้งบิดาและมารดา ยัง สามารถปรึกษาปัญหาต่างๆที่นักศึกษาไม่สามารถแก้ไขได้ ต่างจากนักศึกษาที่มีลักษณะการสมรสของผู้ปกครอง แบบหย่า

คะแนนความแตกต่างระหว่างการปรับตัวโดยรวม กับ ชั้นปีที่ศึกษาด้วยการทดสอบ Post Hoc Tests ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า คะแนนการปรับตัว โดยรวมของนักศึกษาแต่ละชั้นปีมีค่าแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยชั้นปีที่มีความแตกต่างกันคือ ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 2 (มีค่า p-value = .012), ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 3 (มีค่า p-value = .024) และ ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 4 (มีค่า p-value = .004) นั้นแสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการปรับตัวโดยรวมดีกว่า นักศึกษาชั้น ปีที่ 3 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 มีการปรับตัวโดยรวมดีกว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 เนื่องจาก นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ 3, 4 มีประสบการณ์ทางสังคมใน มหาวิทยาลัยที่จะต้องพบปะกับผู้คนมากมาย ทั้งเพื่อนใน ชั้นเรียน อาจารย์ในแต่ละชั้นปี รวมทั้งเจ้าหน้าที่ในคณะ และบุคลากรทางการศึกษาต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้เรื่อง การปรับตัว และการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ที่เป็น

ประสบการณ์ตรงที่นักศึกษาต้องเผชิญในแต่ละวันมากกว่า นักศึกษาในชั้นปีที่ 1, 2

คะแนนความแตกต่างระหว่างการปรับตัวด้าน ร่างกาย กับ ชั้นปีที่ศึกษาด้วยการทดสอบ Post Hoc Tests ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า คะแนนการปรับตัว ด้านร่างกายของนักศึกษาแต่ละชั้นปีมีค่าแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยชั้นปีที่มีความแตกต่างกันคือ ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 4 (มีค่า p-value = .036) นั้นแสดงว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีการปรับตัวด้าน ร่างกายดีกว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เนื่องจากนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ต้องปรับตัวในส่วนที่อยู่อาศัย อาหาร และระยะเวลา ในการเดินทางที่อาจจะไม่เหมือนกับสภาพแวดล้อม จากนักเรียนก้าวเข้าสู่การเป็นนิสิตนักศึกษาและส่วนใหญ่ อาจจะมาจกต่างจังหวัด อยู่ร่วมกันในสถานศึกษา เดียวกัน การบริโภคการใช้ชีวิตย่อมต่างกัน แต่เดิมอาศัยอยู่ ร่วมกับครอบครัว ต้องแยกมาพักหอพักนักศึกษา เป็น สาเหตุสำคัญที่นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากนักศึกษาระดับ ชั้นปีที่ 4 ที่ผ่านประสบการณ์การใช้ชีวิตการเรียน ระดับอุดมศึกษา การแต่งกาย การบริโภคอาหาร การดูแล ตนเองเมื่อแยกมาอยู่หอพักทำให้นักศึกษามีการปรับตัวที่ เหมาะสมกับตนเอง

คะแนนความแตกต่างระหว่างการปรับตัวด้าน บทบาทหน้าที่ กับ ชั้นปีที่ศึกษาด้วยการทดสอบ Post Hoc Tests ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า คะแนนการ ปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาแต่ละชั้นปีมีค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยชั้นปี ที่มีคะแนนแตกต่างกันคือ ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 3 (มีค่า p-value = .029) , ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 4 (มีค่า p-value = .000) , ชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 4 (มีค่า p-value = .006) และ ชั้นปีที่ 3 กับ ชั้นปีที่ 4 (มีค่า p-value = .021) นั้นแสดงว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ดีกว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 มีการปรับตัวด้าน บทบาทหน้าที่ดีกว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 เนื่องจากนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ 3, 4 สามารถเรียนรู้ พฤติกรรมของบุคคล ตอบบทบาทหน้าที่ในสังคม บทบาท การเป็นสมาชิกครอบครัว บทบาทการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และบทบาทการมีส่วนร่วมการทำกิจกรรมในสังคมได้

มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 ที่ต้องปรับตัวกับสภาพแวดล้อมภายนอกในสังคมอุดมศึกษาที่มีกลุ่มเพื่อนหลากหลายจากต่างถิ่นการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัยที่เปิดกว้างและอิสระมาก การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่อาจจะยังไม่มากนักเพราะขาดประสบการณ์โดยตรง

คะแนนความแตกต่างระหว่างการปรับตัวด้านการฟังพาระหว่างกัน กับ ชั้นปีที่ศึกษาด้วยการทดสอบ Post Hoc Tests ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่าคะแนนการปรับตัวด้านการฟังพาระหว่างกันของนักศึกษาแต่ละชั้นปีมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยชั้นปีที่มีคะแนนแตกต่างกันคือ ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 2 (มีค่า p-value = .011), ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 3 (มีค่า p-value = .015), ชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 4 (มีค่า p-value = .009) และ ชั้นปีที่ 3 กับ ชั้นปีที่ 4 (มีค่า p-value = .012) นั้นแสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการปรับตัวด้านการฟังพาระหว่างกันดีกว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาระดับปีที่ 3 มีการปรับตัวด้านการฟังพาระหว่างกันดีกว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาระดับปีที่ 1 เนื่องจากนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ 3, 4 สามารถเรียนรู้ความเหมาะสม

ของพฤติกรรมของบุคคลในการพึ่งพาตนเอง และการพึ่งพาผู้อื่นได้มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 ด้วยนักศึกษาได้ผ่านประสบการณ์โดยตรงในการเรียนระดับอุดมศึกษา การคบเพื่อนการปรับตัวเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนทำให้เกิดการเรียนรู้กลั่นกรองความสามารถของตนเอง ทำให้เกิดการยอมรับในความสามารถที่ต่างจากตนในมุมมองการศึกษา การแก้ปัญหา การใช้ชีวิตทั้งแง่บวกและแง่ลบ

ข้อเสนอแนะ

ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมที่สร้างสรรค์อื่นๆ เพื่อนักศึกษาจะได้เรียนรู้การทำงานและการปรับตัว ร่วมกับเพื่อนและชุมชน โดยมีอาจารย์ผู้สอนคอยให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ ซึ่งจะส่งผลเป็นประสบการณ์ต่อนักศึกษาในแง่บวก ได้แก่ ความมั่นใจในการทำงาน ที่สามารถแก้ปัญหาได้ สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน และชุมชนโดยตนเป็นที่ยอมรับและมีคุณค่า

บรรณานุกรม

- กาญจนา ภูยาธร.(2541). การศึกษาอัตมโนทัศน์ของสมาชิกชุมชนบำบัดระยะติดตามหลังการรักษา : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ชุมชนบำบัดธัญญารักษ์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กันต์กนิษฐ์ เกษมพงษ์ทองดี. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนิจังหวัดนนทบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กันยา สุวรรณแสง. (2535). การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- จุฑารัตน์ ทันทรม และคณะ.(2553). การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปริญญาโท กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- จรรยา เจตน์สมบุญ / พรรณี กุญรัตน์ . (2543). การศึกษาอัตมโนทัศน์ของสมาชิกชุมชนบำบัดระยะฟื้นฟู
สมรรถภาพในโรงพยาบาลธัญญารักษ์และศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดส่วนภูมิภาค. ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติด
จังหวัดสงขลา กองโรงพยาบาลธัญญารักษ์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.
- ชูวิทย์ รัตนพลเสนีย์. (2541). การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีผล
ต่ออัตมโนทัศน์ของพลทหารที่ติดยาเสพติด. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน มูลประดับ. (2541). **แรงสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทรงชนะ ใจชุ่มชื่น และคณะ. (2550). **ได้ศึกษาบุคลิกภาพ ความคาดหวังต่อการปรับตัวทางสังคมและการปรับตัวทาง
สังคมของนิสิตเตรียมแพทย์ทหาร ชั้นปีที่ 1มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธาวาดิ อธิมาตรานนท์. (2548). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษา
พยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล**. สารนิพนธ์ สาขาวิชาจิตวิทยา
การศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- นิรมล สุวรรณโคตร . (2553). **การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1มหาวิทยาลัย นเรศวร**. ปริญญานิพนธ์
กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เพชรลัดดา บุญยะวันดัง. (2546). **อัตมโนทัศน์และการปรับตัวของคนพิการทางการมองเห็นฯ**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรรณวิภา ถาวรประเสริฐ. (2533). **ผลของการใช้กลุ่มบำบัดแบบประคับประคองที่มีต่ออัตมโนทัศน์และการติดยาเสพติด
ซ้ำของผู้ป่วยที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลธัญญารักษ์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวิดา ตัญญา. (2553). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนการเคหะท่า
ทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดลำนานา.
- ภาวิณี สุทธิพิเชษฐภักดิ์. (2545). **การปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพใน โรงพยาบาล
ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนานา.
- รชมน สุขชุม. (2538). **ผลการให้ปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาอัตมโนทัศน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกคหกรรมศาสตร์ศึกษา โดยขบวนการSensitivity Training**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการศึกษา และแนะแนวบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราตรี พงษ์สุวรรณ. (2540). **การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคาแหง
ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนานา.**
- ฤทัยรัตน์ ธรเสนา. (2535). **พัฒนาอัตมโนทัศน์หลายมิติของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพแตกต่างกันโดย
ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (เอกจิตวิทยา พัฒนาการ) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์. (2543). **จิตวิทยาการปรับตัว**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

- ศุภลักษณ์ เงินบำรุง. (2546). **ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ**. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยา พัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม.(2541). **รายงานการวิจัยองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของวัยรุ่น**. เอกสารทางวิชาการ. มหาวิทยาลัยมหิดล, 1,230.
- สุกัญญา วิบุรณพณิช.(2536). **อัตมโนทัศน์และการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของคนพิการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สิริชัย ประทีปฉาย. (2533). **การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยจำเริญวิทยาลัย.
- สำรวย ประไพศรี. (2544). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบ ไตรภาคของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา**. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารี พันธุ์มณี. (2544). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ 1999.
- อุษา วงษ์อนันต์ และสุภาณี สนธิรัตน์.(2552). **ศึกษาอัตมโนทัศน์ การสนับสนุนทางสังคมและสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ**. วารสารโรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาราชชนครินทร์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 เมษายน 2552 – กันยายน 2552.
- อัฉรา สุขารมณี .(2534). **ผลงานวิจัยองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น**. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.